

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

Главни уредник ДРАГ. С. ГОГИЋ

«Народ» излази сваког дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

РУСИЈА

Густав Ерве објавио је у «Ла Виктоар» један интересантан чланак о Русији чије је сике ово:

До скоро је још било нешто људи, који су имали некакву веру у большевике, па чак у њима гледали људе од енергије и талента, Дантоне социјалне револуције. Али данас више не може бити никакве заблуде. Истина је синула пред свачијим очима, када су большевизи, место да гледају своју земљу, нашли за најпааметније да нападну Румунију, а затим, када су бедно направили споразум у Брест Литовску. Њихова жалосна слава одјекнула је широм целог света.

Али макар колико била оправдана љутња, коју код Савезника изазива против руске управе овакво држање, ипак правичности и здрав разум налажу, да се с тим не бркају сви Руси. На страну большевизи, који су се понашали као издајници и време онтој ствари, али у Русији још и сада има доста ваљаних и часних људи, којима је тешко и претешко због срамоте, која је нанета њиховој земљи и њиховом народу, и због садашњих на силу управљача и нових државника и великодостојника. Још су у животу јунаци борбе против царизма: Крајцки и Савинков, и њихова легија честитих револуционара, који већ толико време покушавају да спрече ове срамоте и Русију и демо-

кратију. Постоји племенита фаланга руске буржоазије и пред њом Миљков и Маклаков. Ту је Корнилов и читав кор руских официра, који су две године поштено водили руске трупе и до последњег часа указивали им пут жртава и части.

У осталом, макар како била сурова издаја большевика, она ипак не може много да нам нахуди.

Наши непријатељи неће моћи у намирницама готово ништа да добију од большевика, јер се услед политичке ситуације није производило ни онолико колика је минимална потреба за домаћу потрошњу. Што се тиче чисто војничких последица, оне су заиста не-последније, јер се непријатељска војска са руског фронта пребацила на западни фронт, али данас, када је Енглеска постала велика војничка сила, Савезници су надмоћнији од непријатеља бројно, финансијски и економски. А кад се имају на ум и силне америчке резерве, потпуно је поуздано да је победа наша.

Да би себи и олакшао и да би издаји большевика пружио лице, човек који жели да у овом моменту увикне «живо цару».

ЛИГА НЕУТРАЛНИХ

Године 1915 основана је Лига неутралних држава, која је непрекидно, преко новина целог света, бранила ствар наших Савез-

ника. Она је протествовала против свих свирепости почињених од стране Немца, а поред тога радила на све могуће начине, о чему сведоче многобројне публикације на разним језицима, конференције у Шпанији, Швајцарској и Шведској, уметничке изложбе у Мадриду и Амстердаму. У осталом, њена акција није била само беседничка и књижевничка: она је посреднишвом Шпаније обавештавала породице о несталима и старала се да се олакша судбина нашим заробљеницима. Најзад, она се старала да ангажује и земље које су остале ван. Она се са успехом заузимала за интервенцију Америке и Грчке. Али није могла да измени држање Холандије, и поред свега заузимања код краљице Вилхелмине. Лига са оптимизмом предвиђа време кад неће више бити неутралних: она ће тада под другим именом продужити своју борбу за ствар права.

ЗВЕЗДИЦЕ

Знаете ли оне наше ловце хонорара, који су симпатични по томе што свуд етигну, и ништа им се није отело? За њих нема диглеме; они су увек «свесни те двојног једног посла» и пристујају куражу.

ОГОРЧЕЊЕ ПОЉАКА

Базел. — Била је велика протестна манифестација у Лавову. Рад је био потпуно обустављен а школе и магацини затворени. Огромна маса света напунила је цркве, у које се сакупљала да чује протестне говоре против уступања Холма. Говорили су предстајници свих партија. Многобројне групе пролазиле су кроз

варош, певајући пољску химну и изражавајући захтев да се изврши потпуно уједињење краљевине Пољске и свих крајева у којима Пољаци живе.

«Франкфуртер Цајтунг» јавља, да су немачке власти упутиле врло енергичне опомене пољском регентству, министарству и општинској управи у Варшави због њиховог протеста против споразу-

ма са Украјином. Забрањен је пољски званични лист «Пољски Весник», чији је први број изашао тек пре неколико дана.

ИЗ ШПАНИЈЕ

Париж. — Шпански листови у славним потезима доносе француско-шпански трговачки уговор, који важи за целу 1918 и који је поднет обема владама на одобрење.

БЕЗ НАСЛОВА

Упутили смо били, из појмљивих разлога, овакво писмо директору овдашњег листа «Ел Пуевло»:

Уредништво „НАРОДА“ 23. фебр. 1918. Солун.

Господине, Поводом Вашег написа «Српска комедија у грчком театру» ствара се код публике заблуда на рачун нашег листа (пошто реч: ел пуевло, у преводу на српски значи: народ). Због тога ми је, као двоструко заинтересованом, част молити Вас да будете љубазни и да ме обавестите, шта вас је побудило на тај напис, кад га нико од српских грађана, ни званично ни приватно, никада није изазвао никаквом неупутношћу.

Примите, господине, уверење мог поштовања Власник «Народа» К. Љ. Милетић

На ово писмо стигао је на адресу нашег власника овакав одговор:

„ЕЛ ПУЕВЛО“ лист јудејско-шпансколи 24 фебруара 1918. у Солуну.

Господине и драги колега, У одговору на Ваше писмо од 23. тек. м., имам част да Вас известим, да наш лист није објавио, и не би могао објавити, с обзиром на срдачне односе између Србије и Грчке с једне стране и Јевреја с друге стране, никада ништа неповољно о Вашој земљи, а још мање чланак; «Српска комедија у грчком театру». Нама је веома непријатно, што нам се неправедно приписује таква апсурдна публикација.

Примите, драги колега, наш најискренији поздрав.

Директор Елиа Веис.

ЛАКОМИСЛЕНИМА

Париж. — Генерал Давињ, француски војни аташе у Мадриду и његов помоћник, поручник Леви-Мирепоа смењени су и стављени под истрагу, зато што саопштавали садржину поверљивих дипломатских акта неквалификованим лицима, и што су возећи се заједно кроз Париз, заборабили у такси-аутомобилу читаву групу поверљивих акта, која је после нашла једна глумица и предала власти. Није у питању патриотизам ових официра, јер се обојица сматрају као одлични официри, али је ипак њихова лакоумност врло тешка с обзиром на важност садржине дотичних докумената.

НАД ЛОНДОНОМ

Лондон. — Седам до осам немачких авиона прекинута су се упутили на Лондон: два су успела да дођу над варош и бацили су неколико бомба; остали су били натерани да промене правац.

Од бачених бомби има 11 мртвих и 46 рањених и неколико приватних кућа порушено.

ИЗ АУСТРИЈЕ

Берн. — «Фосише Цајтунг» саопштава о једном занимљивом инциденту, који се одиграо 15 фебруара у бечком Рајсрату. Председник Гросбио је објавио да је седница закључена и таман се спремао да напусти своје место, кад један официр из ложе ослови парламент.

— Господо, може ли војник да говори у парламенту? Нећу да се занимам вашом данашњом дебатом. Долазим са фронта, од Пиаве; борим се већ неколи-

ФЕЉТОН

КАТАРИНА ЗРИНСКА

Голуб беше срце Петрилице Зринске. А душа јој секо. Што дети високо. Газрич беше туга. Што долете с ронског. Гвезда њена друга.

Јов. Аран.

Данас, када хрватски писци у ратној врви нечујно прослављају двестопедесетгодишњицу судбоносне акције Катарине Зринске, приступамо и ми с пијететом успомени ове славне личности, да јој посветимо неколико слабих редака. Ове године је равно четврт тисуће година, када је ова велика жена, а са њом и њена отаџбина, била на врхунцу, на прагу да обнови некадањи сјај братске нам Хрватске.

Катарина Хрватска је једна од најчувенијих и најистакнутијих појава заједничке историје средњевековне Европе, а поглавито заједничке југословенско-угарске повеснице. Тада су се ове историје сливале у једино. То беху јуначка времена. Код нас Срба почета, у Хрвата обнављање мјатског и илирског доба народног. Стари деспот Ђурач заштитио је и однегује нејаког Јанка од Сибини, доцнијег војсковођу свих европских армија, потомка славног преисторијског сло-

венског владалачког дома, Сватополка и Матије Тренчинског, доцнијег рођака Зринских, Ракоцијевић, Мартиновића, Текселија, Франкопанових и многих других првака карпатско-балканских. Онда је заједничка опасност са истока и запада сјединила све ове побрајине, чак и оне са објеју Морави на далеком северу и далеком југу. На маџарском престолу је најоупуларнији њихов краљ, Матија, Србин по оцу, чији је син хрватски бан; Пољаци бирају Маџара за краља (Батофи), Маџари Чехе, Пољаке, Србе (маџарски владаци Срби јесу Јован Хуњади, Матија I, Јован Заполски, Јелисавета, Јован II нејаки); Јелена Зринска брани хрватско-угарске земље, а Сибињанин Београд. У том општем сјајном ментежу, у тој јуначкој врви

узимају учешћа тадање велесиле, а међу њима Пољска, Угарска, Србија (Данте их наводи у низу тадашњих европских великих сила), а поред њих појављују се и велике жене: Јелисавета Силађијева, Цецилија Ролтоњи, Катарина и Јелена Зринска и др.

Катарина, издана за стародревне властелинске, управо владалачке породице Франкопанових, чувених и по својој телесној лепоти, роди се у државини својих предака 1625., једне године пре мохачке погибије, у Треуту близу Ријеке, као кћи грофа Вука Франкопана и грофице Халер, врло лепе и врло богате жене, као и њен муж, Вук, сјајна појава и по јунаштво и по мушкој појави жени се три пута, увек одлично, и трећа му жена роди Катарину, која ће до-

цији као супруга Петра Зринског, као мати Јеленина и неко време као хрватски самодржац ући не само у нашу, већ и у светску историју.

Породица Франкопанових је на западу, на приморју и острвљу, уживала услед првог властелина, што би смо ми данас рекли, кнеза. Један од највећих краљева угарских, Бела IV, таст нашег краља Драгутина (и Милутина), после пораза у битци са Татарима прибегне Франкопану на острво Везу, где под заштитом моћног покрајинског главару сачекује одлазак урагана, да се праћен са малом свитом угарских, а великом хрватских великаша и хрватском гардом, врати на престо. У даљем току историје видимо имена ове породице на уговорима са млетачком

републиком и осталим оближњим државама.

Из тог поносног соја, Катарина, несравњено лепа, по оцу богата и силна, по мајци неизмерно богата, постаје на далеко жељеном удавачом већ у својој 15 години. Пресе је женици из владалачких домова, али она се загледа у младог јунака, Петра Зринског, кога већ у седамнаестој, а затим у двадесетој години узроста краси царско признање за витештво. Гроф Петар, царски коморник, напусти двор и у својој 20 години ожени се у Карловцу Катарином шеснаестогодишњом сестром његовог милог друга.

(Наставиће се)

«Народ» прима огласе по умереној цени.

ко година; могу ли да говорим?

— Да, да, чу се неколико гласова у сали.

— Већ толике дане цастави официр, мислим непрекидно о томе како ми третирамо српско-хрватски народ, који заслужује изузетне обзире и чија је судбина најгрознија од свих народа у Аустрији. Господе, говорим као син мога народа. Ако би требао да узмем реч негде где треба да ме саслушају, то је овде. Униформа ми забрањује да саопштавам своје мишљење, али ја знам да је дошао момент реалистичке политике. Прекините напрежање; то тражим нарочито. Поштедите моје суграђане.

У међувремену скупштински момци су дојурили у доју и ухапсили официра. Многи су посланици викали из сале: «Пуштите га да говори».

Овај је догађај изазвао велику сензацију.

Крф, 24. фебруара. — Руски отправник полова г. Борис Пелекин предао је српском министру иностраних дела ову изјаву:

«Мир који је наметнут у Брест Литовску тако званој влади народних комесара — влади која дугује свој постанак својој непоштености пацифистичкој пропаганди, социјалној мржњи и вештачком растуру русије. — не може ни у колико већини остале многобројне руске елементе који су свесни својих дужности према Отаџбини.

Они ће бити сретни што ће моћи наставити уз драгоцену потпору савезника рускога народа, борбу противу спољњег непријатеља, која је била славно вођена а у заједничком интересу од стране велике и недељиве Русије све до тренутка када су се дале осетити последице револуције.

Ослањајући се на то убеђење и надајући се да се неће моћи добити ратификација једног таквог безчасног уговора, руском посланству је част још од сада известити Краљевску Српску Владу да ова сматра тај уговор, који је лишен сваке међународне правне вредности, као једну увреду према руском народу». (Пресбиром).

РАД АМЕРИКЕ

Вашингтон. — Министар рада наредио је да се ухапсе сви странци који воде анархистичку пропаганду, и да се пробаце на северозападну обалу Пацифика, па били чланови међународног удружења индустријских радника или не.

СРБИЈА И АМЕРИКА

Париз. — Јављају из Вашингтона: Председник Вилсон одговарајући на телеграм, који му је при свом повратку у Француску упутио српски посланик Весник, изражава дубоку веру, да ће се у будућности развијати све срдачније пријатељство између Србије и Сједињених Држава.

МИРОТВОРАЦ

Женева. — «Арбајтер Цајтунг» пише: Једној делегацији радника аустријског цар Карло рекао је: «Верујте ми, нико не жели мир ватреније од мене; од јутра до мрака само на то мислим».

ПАРЧЕ ХАРТИЈЕ

Цирих. — Баденски војници, који су придати пруским пуковима жалели се да с њима рђаво поступају. «Фолксцајтунг» пише: «Ове су жалбе у многоме основане, тако је изјавио у пруском парламенту надлежни министар; државне Пруске није ни најмање сагласно војној конвенцији која је 1871 закључена између ње и великог војводства баденског.»

НОВЕ ЛАЂЕ

Њујорк. — Председник «Шипинг Борда», Ирлеј изјавио је, да ће његове радионице у току овог месеца потпуно опремити за службу 26 нових лађа, а 31 лађа у истом периоду спустити у море. Сада су додао је Ирлеј — бродарнице, у којима ради 500 хиљада радника, у стању, да за релативно кратко време 1600 лађа.

Бродарнице, на западној обали Америке, већ су постигле рекорд, успевши да у 64 дана спусте у море једну лађу од 1600 тона. Бродарнице на источној обали раде такође да добију рекорд.

ПОТПУНО ПОУЗДАЊЕ

Вашингтон. — Шеф штаба америчке војске генерал Појтон Марш, који је стигао са француског фронта, изјавио је у једном интервјуу, да он има апсолутно поуздање у коначну победу Савезника.

ИЗ НЕМАЧКЕ

Базел. — Говорачи у Рајхстагу о споразуму са Украјином, Килман је претходно рекао, како је Украјина млада држава, чији је народ један од најсолиднијих елемената руске царевине, коју он назива славним врвцем за изазивање светског рата; а затим је нарочито истакло тешкоће око одређивања границе између Украјине и Пољске. Поменуто је говор Сајдлеров, у коме се говори о ревизији уговора и исправки гра-

нице. Изјавио је да се проучава питање о извозу хране из Украјине за Немачку и Аустрију.

Затим је саопштио о споразуму са Бољшевицима, напомињући како је жеља и нада свих да ће ускоро доћи општи мир.

Пољаци су протествовали против споразума, говорећи да он благосиља безаконје и предстља нову деобу Пољске.

СЛОБОДА САВЕСТИ

Лондон. — Услед притиска странке немачке отаџбине, смењен је директор либералног и против-анексионистичког листа «Минхенер Најесте Нахрихтен» и лист је прешао међу анексионисте.

Ово је трећи велики лист, који је под притиском поменуте странке променио своје мишљење.

НЕМАЧКЕ ИНТРИГЕ

Лондон. — Из докумената, које је изнео мадридски лист «Сол» излази на видело, да је немачки амбасадор при шпанском двору имало великог удела у разним штрајковима и нередима који су се десили у току овог рата.

Дневне Вести

ДВОРСКА ЖАЛОСТ

Услед смрти црногорског кнеза Мирка, Наследник Регент Србије, наредио је шестонедељну дворску жалост.

ЗЕМЉОРАДНИЧКА БАНКА

У Српској Земљорадничкој Банци утврђене су неправилности због чега јој обустављен сваки рад до повратка у земљу.

МОБИЛИЗАЦИЈА

Гувернер Солуна издао је наређење месним властима, да му поднесу листу непокорних у Солуну, те да нареди одмах прогетивање њихових породица.

ИСПРАНА СОЛУНА

Гувернер Аргиропулос наредио је директору за снабдевање да што пре оде у Атини и да регулише са министром снабдевања сва питања која се односе на испрану Солуна и Нове Грчке.

Либерални посланици из Нове Грчке посетили су министра снабдевања Вурлумиса и већали о снабдевању Солуна. Министар је изјавио да је све предузето, те да се осигура испрана и подизање антропо у Солуну, и обећао да редовно шаље шећер, пиринач и остале артикле. Влада је обећала да учини све што може, те да се обрне: хлеба понеће на 100 драма у Солуну, као и да створи стовариште соли.

ОТКУП ЛАЂА

Једна група грчких власника бродова тражила је од француске владе да јој уступи по садашњој цени

немачке и аустријске лађе, које су узатиме у грчким пристаништима.

НОВЧАНЕ ПОШИЉКЕ ЗА КРАЈЕВЕ ПОД БУГАРИМА

Нишка агентура Бугарске Народне Банке позива преко нишких новина ова лица да подигну новац, рачунајући суме у левима, који је на њихову адресу упућен.

Неготин.

Војислав Пешић суидент 280-50, Владимир Ланглеровић учит. 135—, Милосав Ланглеровић учител 224-40, Илија Богдановић трг. за дете Димитрија Узуновића уч. Прахово 151-50, Боса Велимира Пешевића 300-72, Милева Ђокић учит. за Даринку Милошевић уч. 224-40, Милева Ђокић уч. за Даринку Милошевић уч. 224-40, Милева Ђокић уч. за Видосаву Милошевић уч. 224-40, Милева Ђокић уч. за Зорку Милошевић учит. 261-70, Милева Ђокић уч. Антолија Михаиловића уч. 224-40, Анђелија Станимира Цекковића гвожђ. 121-20 Драга Алексе Никколића 121-20, Живка Косте Ваничевића 151-50, Вукосава Драгољуба Стојановића 151-15, Љубица Петра Маријевића кројача 151-15 Софија Димитрија Радвановића обућара 90-90, Милева Ђокић учит. за Анку Танасија Ваулеровића 15150 Станоје Недевић за Милеву Симоновић из с. Сиколо 227-10, Стојан Симић трг. за Катарину Илић 226-50, Адам Илић трг. за Драгину Милошевић учит. из с. Салана 150—, Симонида Дуска Лукића адвоката за Вукосаву мајку Животе Хацића 265-76, Томанија Борфа Угриновића 398-64, Благоје Панић трг. 531-52, Александар Аксентија Тодоровића капет. 265-76, Лепосава Ђоке Стојиковића директор гимназије 664-40, Драга Борфа Стојановића у кући Стефана Стаменковића 332-20, Љубица Милана Симића 265-76, Перседа Милана Стефановића 398-64, Мара Алекс Стефановића 398-64, Јелена П. Стефановић 265-76, Цвета Илић, за Ивину Радослава Старшевића 398-64, Лепосава Драг. Радовановића 199-32, Анка Луке Радовановића капетаница 322-20, Олга Димитрија Радовановића капет. 332-20.

САОПШТЕЊА

Ђока син Аризив из Ниша да се јави П. Бранковићу, штаб бригаде бр. 501 ради пријема извештаја о маји.

Господин Добросав Обрадовић, мајор-ађутант брегаличке дивизијске области, извезео је приложити 100 драхми за српске заробљенике и 25 драхми за мале четнике у Воделију, за покој душе његовог брата пор. Андреје Обрадовића, који је умро као заробљеник у Ашаху. — Обавештајни Биро Срп. Цркв. Крста у Солуну изјављује благодарност дароваоцу.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Немачки препади код шуме Претр и на сектору Рејона-Ренкура потпуно су провали. Оборен је из топова један немачки авион.

Извештај штама Источне Војске — Срећан препад од стране енглеских трупа у долини Струме. После живе борбе прса у прса сви су Бугари на предстражи побијени. На другој тачки успела је једна заседа да нанесе озбиљне губитке Бугарима. На Црној непријатељ, који је употребљавао гранате са загушљивим гасовима, одбијен је пре него што је допрло до наших линија. На италијанском сектору одбијен један бугарски препад бомбама.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Синоћ је после велике артилериске акције немачка пешадија извршила напад на фронту од 1600 м. северно од Полдерхекека.

Непријатељ је одбијен изузев једне тачке, на којој је продор у наше предње положаје. Борба се наставила целу ноћ и наши су положаји потпуно васпостављени.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Наша артилерија била је јуче активнија на планинском фронту од Адија до Пиаве. Трупе и радничка оделена непријатељски тучена су на платоу Понева. Непријатељска артилерија дејствовала против наше врло живо у јужном делу Монтеа, а на осталом делу фронта слабо активна.

Северозападно од Грече наше су патроле допрле до непријатељских објавница и нападе их ручним бомбама. И поред неповољних атмосферских услова, наши су авиони бомбардовали велики парк непријатељских кола североисточно од Одерца.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — Јављају из Вашингтона, да су Руси почели рушити прекосибирске мостове између Бајкалског језера и Кинеске границе. АТИНА. — Централна Русија изјаснила се против споразума у Брест-Литовску.

Лондон. — Потпуни текст изјаве Бонара Лоа у Доњем Дому о важности балканског фронта овакав је: «Има фронт који уображавају људи балкански фронт да је балансиран. Варају се мало важања и то било они. Кад б. непријатељ држао непокретну толику снагу. Са солунском експедицијом добио смо Грчку, која би отишла непријатељу, а египатски пут није више угрожен».

Париз. — «Њујорк Хералд» пише, да су циљеви јапанске интервенције у Русији: да узме сву храну и ратни материјал, који су напустили Руси у пристаништима Сибира; да штити Русе од германске халапљивости.

Лондон. — Кина је одлучила да најтешње кооперише са Јапаном.

Лондон. — У Русији је отпочела снажна кампања против Немачке. Могуће је да ће се подићи устанак и да ће народ спрати срамоту коју су му нанели Бољшевици.

ДЕПЕШЕ „НАРОДА“

Атина. — Јављају из Лондона: Почело је искрцавање јапанских трупа у Владивосток.

Атина. — Краљ Александар путује у суботу у унутрашњост Грчке због инспектирања трупа.

Атина. — Из Париза: Разведана црногорска принцеза Наталија стигла је из Напоља у Ницу.

АТИНА. — По повратку са Крфа Престолонаследник Александар свратиће у Атину, да врати посету грчком краљу.

Атина. — Грчки краљ Александар приликом ревија трупа у Халкису држао је војницима говор и изјавио да је срећан што види да су добро опремљени и дисциплиновани његови војници, који ће радо извршити своју дужност према отаџбини.

Атина. — Из Токиа: Шеф опозиције Оаки пребацује влади да она ћути о својим ратним циљевима.

Атина. — Из Париза: Председник «Журнала де Женев» Вагнер најменован је за швајцарског посланика у Риму.

Атина. — Из Базела: Немачки лист «Германија» каже да су Бољшевици спалили стоваришта жита у Украјини и сву јесењу сетву.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 9-10

БИОСКОП СПЛЕНДИД на Вардар Капији 26, 27, и 28 фебруара текуће године приказује врло лепу драму: Убиство из љубоморе. Љубав се свршава смрћу.

У четири чина, филм дужине четири хиљаде метара. Поред тога: Једна врло добра комедија и Новине у рату.